

K A T A L O G

ZABYTKOWYCH PARKÓW
I KOMPOZYCJI KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA KIELECKIEGO

P O W I A T
W Ł O S Z C Z O W S K I

część II

opracowany przez
Politechnikę Krakowską
pod kierownictwem naukowym
doc. Janusza Bogdanowskiego

A R C H I W U M
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 026 40 41 w. 130

Nn. inw. 604

K A T A L O G
ZABYTKOWYCH PARKÓW
I KOMPOZYCJI KRAJOBRAZOWYCH
WOJ. KIELECKIEGO
powiat WŁOSZCZOWSKI
cz. II

Niniejsze opracowanie pow. włoszczowskiego zostało ułożone w porządku alfabetycznym i obejmuje następujące miejscowości:

- ✓a✓ 1. Dobromierz ✓
- b✓ 2. Gruszczyn ✓
- ✓ov 3. Irządze ✓ woj. śląskie
- ✓d✓ 4. Kluczewsko ✓
- ✓ev 5. Krasocin ✓
- f✓ 6. Krasów ✓ Gzostowska, gm. Moskorzew
- g✓ 7. Krasówek ✓ Gzostowska, gm. Moskorzew
- ✓h✓ 8. Krzepin ✓
- ✓i✓ 9. Kwilina ✓
- ✓j✓ 10. Lipie ✓
- ✓k✓ 11. Lubachowy ✓ Gzostowska, gm. Moskorzew
- ✓l✓ 12. Ludynia ✓
- ✓t 13. Łysiny ✓ woj. śląskie

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
Wydział Architektury
Instytut Urbanistyki i Krajobrazu
Kraków, ul. Warszawska 24

K A T A L O G

ZABYTKOWYCH PARKÓW I KOMPOZYCJI KRAJOBRAZOWYCH

Województwa Kieleckiego

POWIAT : WŁOSZCZOWSKI

C Z E S C - I V .

Dyrektor

Prof. dr hab. malarz Witold Cerkiewicz

KIEROWNICTWO NAUKOWE :

Przewodniczący
doc. dr hab. arch. Janusz BOGDANOWSKI

Opracowała :

mgr arch. Ludniża FLAĞOROWSKA *Flu*

Współpraca :

mgr Wanda GENGA

Kraków 1970 r.

A R C H I W U M
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

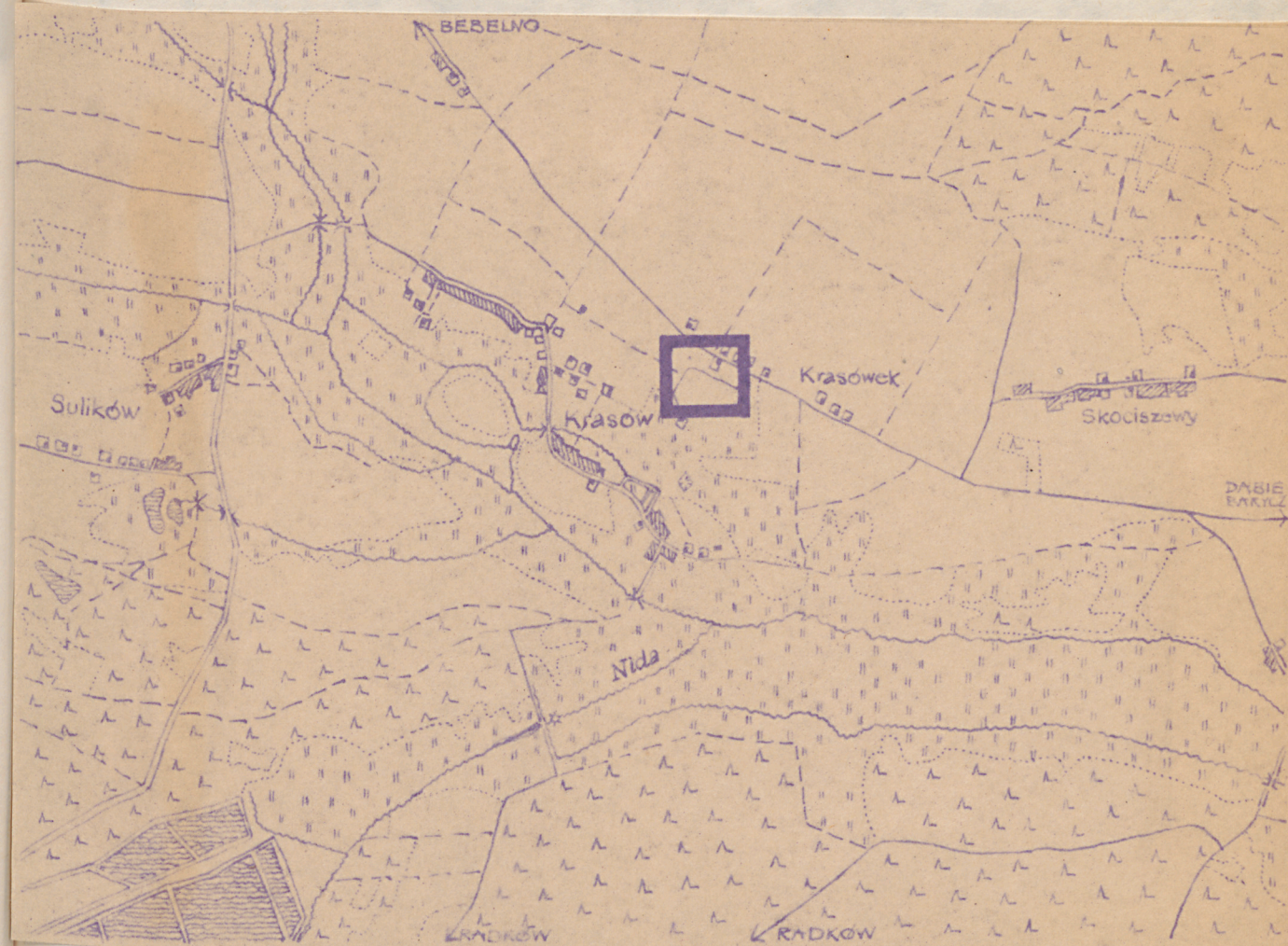
Nr inw. 604

KRASÓWEK

Założenie pofolwarczne. Sytuacja wg Topograficznej Karty
Królestwa Polskiego. 1839.

KRASÓWEK

Założenie pofolwarczne. Stan istniejący. Sytuacja w skali 1:25000.

K R A S Ó W E K

powiat: Włoszczowa
założenie pofolwarczne

Wieś położona blisko wschodniej granicy powiatu, 12,5 km na południe od Włoszczowej, przy drodze bocznej ze wsi Dąbie-Barycz do Bebelna, o 0,5 km na północ od Krasowa.

Miejscowość usytuowana na terenie płaskim, łagodnie opadającym ku południowi, ku dolinie Nidy. Od północy, wschodu i zachodu otaczają ją rozłogi pola, od południa łąki i pastwiska. Do pól uprawnych Krasówka, od strony północno wschodniej, przylega niewielki las.

Zespół pofolwarczny składa się z:

- terenu dawnego parku i zabudowań folwarcznych,
- alei i stawu.

I. Dane historyczne

położona XV w. - Krasówek należy do Jana Krasowskiego herbu

Szreniawa

- 1510 r. - wsie Krasów i Krasówek należą do parafii Bebelno,
- 1787 r. - Jan Kanty Psarski jest dziedzicem Krasówka.
- 1839 r. - Z folwarku, do wsi Skociszewy, prowadzi aleja.

Na terenie Krasówka jest cegielnia.

- 1880 r. - We wsi są rozległe aleje wysmukłych topoli jeszcze dobrze zachowane. Do folwarku należy wieś Skociszewy

Dane według:

- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego. Warszawa 1890-1902.
- Wiśniewski J. Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w powiecie Włoszczowskim. Marjówka Opoczyńska 1932.

Topograficzna Karta Królestwa Polskiego. 1839.

II. Opis stanu obecnego.

1. Położenie i ogólny układ kompozycyjny.

Założenie usytuowane na terenie zupełnie płaskim, jedynie na południu i południowym zachodzie lekko opadającym. Na północy styka się ono z drogą wiejską, na południu z łąkami a w kierunku wschodnim i zachodnim przechodzi w pola uprawne. Granice założenia są w większości zupełnie zatarte. Z jego południowej części rozpościera się rozległy widok na łąki i rozlewiska Nidy, na tle zwartego kompleksu lasów. Na całym terenie brak jest zabudowań. Do drogi wiejskiej, od północnego wschodu, przylega kwadrat terenu, ograniczony od południowego wschodu szpalerem kasztanów, od południowego zachodu szpalerem jesionów a od północnego zachodu zagrodą wiejską. Obydwa szpalery są usytuowane na niewielkiej skarpie. Na południe od tego terenu, znajdują się resztki alei grabowej o kierunku wschód-zachód.

W południowo zachodniej części założenia znajduje się niewielki staw ozdobiony dwiema młodymi brzozy. Prócz zadrzewień w alei i szpalerach, pojedyncze okazy drzew rosną swobodnie w uprawach.

2. Drzewostan

Stanowią głównie: kasztany, jesiony, graby. Pojedynczo występują: modrzew, świerk, topola, wierzbą płacząca, brzozy i kasztany. Wiek średnio kilkudziesięcioletni, przy czym najmłodsze są zapewne brzozy.

III. Wstępna analiza stylistyczna i ocena kompozycji.

Ze względu na brak szerszych badań historycznych a głównie ze względu na niemal doszczętne zniszczenie założenia, w obecnym stanie wstępnego rozeznania nie można podać analizy stylistycznej

i oceny kompozycji. Wartość założenia polega na walorach estetycznych i historycznych pozostałego drzewostanu oraz na pięknej ekspozycji krajobrazu z terenu dawnego parku.

IV. Wytyczne konserwatorskie.

Założenie zachowane tylko fragmentarycznie w zakresie piętra, w zakresie parteru zupełnie zniszczone. Kwadrat terenu, obramowany szpalerami, zajmują nieużytki, wokół pojedynczych drzew są uprawy a otoczenie stawu jest zdewastowane. Zachował się fragment alei grobowej, w dobrym stanie są szpalery i pojedyncze drzewa. Zagrożeniem dla istniejących wartości jest wycinanie i niszczenie drzew. Celem zabezpieczenia i wykorzystania pozostałości dawnego założenia należy:

- zlikwidować uprawy na terenie byłego parku,
- rekultywować całość obszaru w zakresie parteru,
- drzewa, na terenie byłego założenia, objąć ochroną ścisłą a całość dawnej kompozycji wraz z widocznym z niej krajobrazem, w kierunku południowym i wschodnim, objąć ochroną częściową.
- W projektach planistycznych adoptować teren byłego założenia dla potrzeb rekreacyjnych z wykorzystaniem istniejących drzew i walorów widokowych.

Opracowała:

mgr arch. Ludmiła Flągorowska
wg stanu z 1969 r.

Konsultacja:

dr hab. arch. Janusz Bogdanowski